

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA
SLOVENSKO MLADINO

Št.
10.

Leto
X.

VSEBINA:

1. Očetu. <i>E. Gangl</i> . Pesem	217
2. Kaj nam je pripovedoval naš dedek. <i>A. Pesek</i> . Povest	218
3. Siva čaplja. <i>Lad. O.</i> Poučen spis s podobo	222
4. Rodni vasi. <i>Borisov</i> . Pesem	224
5. Jeseni si želim . . . <i>Borisov</i> . Pesem	224
6. Šumijo vrhovi . . . <i>Borisov</i> . Pesem	224
7. Galci v Rimu. <i>Ivo Trošt</i> . Zgodovinski spis s podobo	225
8. S kruhom ali brez kruha. <i>Ivo Trošt</i> . Povest	228
9. Kako je naučil gospod Prijatelj svojega hlapca potrebnega reda. <i>Fran Silvester</i> . Povest	229
10. Nevarna grožnja. <i>Ivo Trošt</i> . Povest	230
11. Sreča. <i>Fr. Jordan</i> . Povest	231
12. Iz risb idrijskih realcev. Podoba	232
13. Lastovice. <i>Dušana</i> . Povest	233
14. Grozdni sok. Poučni spis	235
15. Slanica. <i>Ivan Stepko</i> . Pesem	235
16. Dobro delo. <i>Fr. Jordan</i> . Povest	236
17. Povejte, mamica! <i>Bogumil Gorenjko</i> . Pesem	237
18. Otožna pesem. <i>Bogumil Gorenjko</i> . Pesem	237
19. Pouk in zabava.	

Zastavica v podobah. *Gustav Stupar*. — Ponarejen bankovec. — Potres. —
 Srnica. *Iv. Kiferle*. Uglasbena pesem. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega 238

Listnica uredništva.

Urednik našega lista je bil zadnji čas z delom toliko preobložen, da se je morala ta številka zakasniti. Temu je tudi kriv žalostni dogodek v njegovi rodovini. Cenjeni naročniki naj torej zamudo oprostite!

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrt leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl**, učitelj v Idriji.

ZVONČEK

LIST'S PODO:
BAMI' ZA:::
SLOVENSKO
MLADINO:::

Štev. 10.

V Ljubljani, 1. vinotoka 1909.

Leto X.

Očetu.

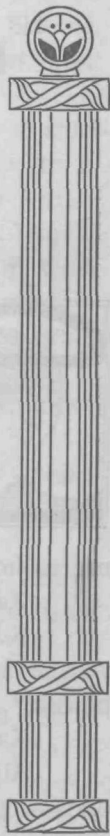
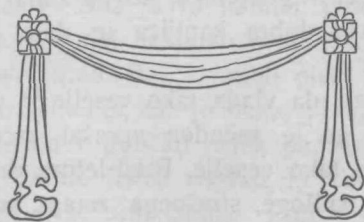
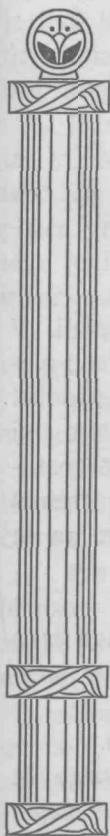
Umrl si mi, predragi oče moj —
pač težka bila je od nas ločitev,
a ko te zmagal je življenja boj,
za tabo šla je naših src molitev.

Zaslужil si ga — bodi ti pokoj!
Življenje bilo tebi je daritev,
ostala blaga dela za teboj
časti so tvoje večna razglasitev!

Kaj smo — kaj nismo? — Iskra, komaj vžgana,
ki že ugasne jo sovražna moč —
vsa naša pota v smrt so izravnana.

Kot dete sem le ljubil te nekoč,
sedaj hvaležna ti je duša vdana:
vzor ti pred mano si ukazujoč!

E. Gangl.

Cesar je poslal natihem Slaboti s strežajem krasno obleko, kakršno nosijo cesarjeviči.

Ko so bili gostje zopet veseli zbrani okrog ženitovanjske mize, je cesar vstal in naznanil, da se je pripeljal na gostijo cesarjevič iz desete dežele. Ker pa je odtam pot jako dolga, se je žal, zakasnil, da ni mogel priti k poroki, a sedaj je dol v mestu pri krčmarju v Gosposki ulici. Nato je izrekel cesar željo, da bi šli cesarjeviču vsi gostje naproti, da ga tako spodobno počaste. Vsi so z veseljem privolili, le ženin se je obotavljal, češ, da je že tako daleč sam prišel, naj pride še tukaj sem sam, a vendar je tudi ženin šel zraven drugih v mesto.

Ko je ljudstvo v mestu opazilo, da gredo gostje v mesto, so hiteli ljudje od vseh koncev in krajev, da bi jih videli, in tako je v Gosposki ulici nastala huda stiska. Gostje pa so menili, da se zbira ljudstvo, ker želi videti novodošlega cesarjeviča.

Cesar je Slaboto, ki je bil preoblečen kot cesarjevič, prijazno pozdravil in vljudno prosil, da gre z njim v cesarski grad na gostijo. Vsi gostje so pozdravljali z velikimi častmi Slaboto, ker so res mislili, da je kak cesarjevič.

Ko so prišli vsi s Slaboto vred nazaj v grad, so šli v ženitovanjsko dvorano ter bili zopet najboljše volje. Slaboto je cesar vzel k sebi na svojo desno stran. Ženin je Slaboto vedno nekako nezaupno pogledoval.

(Konec.)

Siva čaplja.

Opisal Lad. O.

tico sivo čapljo štejemo med močvirnike ali dolgokrake. Te ptice imajo večinoma gole in dolge krake, in sicer zato, da lahko brodijo po močvirjih in plitvih vodah, koder si iščejo hrane. V hrano jim služijo večje ali manjše vodne živali. Močvirniki, ki prebivajo po naših krajih, so vse ptice selilke, ki se dvignejo jeseni v zrak ter z brzim letom odplujejo v topleje kraje.

Sivo čapljo imenujemo zato tako, ker je zgoraj pepelaste, spodaj bele, spredaj na vratu pa črnomarogaste barve. Ako razpne perutnice, meri do 160 cm. S tilnika ji visi do 10 cm dolga, modročrna perjanica. Kljun je dolg, raven in koničast ter je z očmi vred rumene barve. Noge so rumenkastozelene, a na starost se izpremene v rjavkasto barvo.

Siva čaplja je jako plaha in oprezna ptica. Stanuje blizu ribnikov in jezer, kjer gnezdi v močvirjih in nepristopnih krajih. Prav spretno zna loviti ribe, ki preži nanje ob plitvih vodah, zato je ribištvu škodljiva.

K močvirnikom štejemo še veliko drobljo, žerjava, plamenca in štokljo. V južnih krajih biva čisto bela srebrasta čaplja, ki nosijo nje dragoceno hrbtno perje bogate gospe za kras na klobukih.

Borisov:

Rodni vasi.

*O, moja rodna vas,
kako te ljubim jaz!
Vse hrepenenje vleče
me k tebi v kraje sreče,
kjer užival sem v radosti
najlepše dni mladosti.*

*Mrzlejši je kot led
v primeri s tabo svet —
le v tebi v vsaki koči
je vir ljubezni vroči.
Naj Bog nad tabo čuje,
nezgod te obvaruje!*

Jeseni si želim . . .

*Jeseni si želim bogate,
ki mi pokaže truda sad;
o, koliko sem stavil nate,
pomlad ti moja, lepih nad!*

*Skrbi, srce, si le odženi,
dosegel sem, kar sem želel:
cvelà je krasno vesna meni
kar da jesen mi, bom vesel.*

Šumijo vrhovi . . .

*Šumijo vrhovi nad mano
in davne spomine bude
na dobo življenja mi rano,
ko sanjalo tu je srce.*

*Ko sanjalo mi je o sreči,
ki biva za górami tam,
in z roko sem hotel doseči,
kar je ugajalo željám.*

*Po svetu me pot je vodila,
zdaj tukaj, moj gozdíč, sem spet;
a sreče, ki tu mi je klila,
nikdar ni pokazal mi svet.*

Galci v Rimu.

Spisal Ivo Trošt.

zor domoljubja so nam še vedno stari Rimljani. Svojo domovino so cenili nad vse, celo več nego lastno življenje. Zato so pa tudi glede na svoje bogastvo, na svojo moč in slavo presegli vse tedanje narode. Domovina jim je bila ponos, zaslomba, ljubezen in obenem največje plačilo. Dokler se ni iskreno rimljansko domoljubje premenilo v sebičnost in hinavstvo, so povsod premagovali Rimljani.

Kmalu potem, ko se je začela svobodna ljudovlada svobodno razvijati pod vodstvom modrih senatorjev in konzulov, pridrvi pred zidovje rimskega mesta galski kralj Bren. Galci so bili bojevit narod, ki je s sedanjih francoskih pokrajin napadal sosede v gorenji Italiji, si tudi podjarmil tam živeče narode in jim gospodoval. Trde, da so bili Galci, ki so napadli Rim iz rodu Senonov.

Rimska država je bila tedaj (okolo 390 pred Kristom) še neznatna, državna oblika ljudovlade še ne utrjena in povod premnogim domačim prepirom in bojem. Obsodili so in spravili v nezasluženo prognanstvo vojskovodjo Kamila, češ, da stremi po konzulski ali celo po časti najvišjega poveljnika v državi. Po deželi torej še ni bilo miru, vojska pa je bila še utrjena od domačih bojov. Tedaj se utabori 10 kilometrov nad Rimom ob reki Aliji Bren z mogočno vojsko 70.000 mož.

Zanimivo, v vznesenih besedah in s pesniškim zanosom opisuje ta dogodek celih 300 let pozneje latinski pisatelj Livij. Njegove navdušenosti za domovinsko slavo ni mogoče posneti s samim prevodom na naš jezik,

ne, ne. To treba čitati, umeti in čutiti, kakor čuti samo srce, polno tople domovinske ljubezni.

Dne 18. julija l. 364. pr. Kr. sta se spoprijeli obe vojski. Kam li čuda, da so se morali umakniti Rimljani. Počasi so se valili zmagoviti Senoni proti Rimu. V mestu je zavladal velik strah. Vojska razkropljena, premagana, pravega poveljnika pa nikjer. Strašljivci so pobegnili, ali stari senatorji so rekli: „Kaj, mi da bi zapustili domovino v toliki nevarnosti? Ali ni naša mati? Kaj smo mi brez domovine?“ — In ostali so doma brez brambe, brez orožja.

Mladi meščani in ženske so pobegnili na Kapitol, kjer so častili svoje najvišje bogove. Tja so znesli tudi vse bogastvo in vse zaklade. Do teh je bilo Galcem pa največ.

Ko pridejo v mesto, dobe vrata odprta, ulice prazne, hiše brez stanovalcev. Ne. 80 senatorjev je sedelo na svojih častnih stolcih v svojih najlepših oblekah in mirno čakalo sovražnika. Galci so menili, da so mirno sedeči starčki pobarvani kipi, ki so jih Rimljani nalašč in njim v zasmeh ostavili v mestu. Nekateri so celo trdili, da so to rimski bogovi, ki hočejo maščevati sramoto domovine. Toda neki Galec se približa nepremično sedečemu senatorju in ga zaničljivo potegne za brado, kar je bilo že tedaj znamenje zasmeha. Senator pa dvigne roko in ga udari s palico po glavi. Tedaj so bili sovražniki prepričani, da so to ljudje, ki v najhujši nevarnosti niso hoteli zapustiti domovine. Planili so nanje in jih pobili.

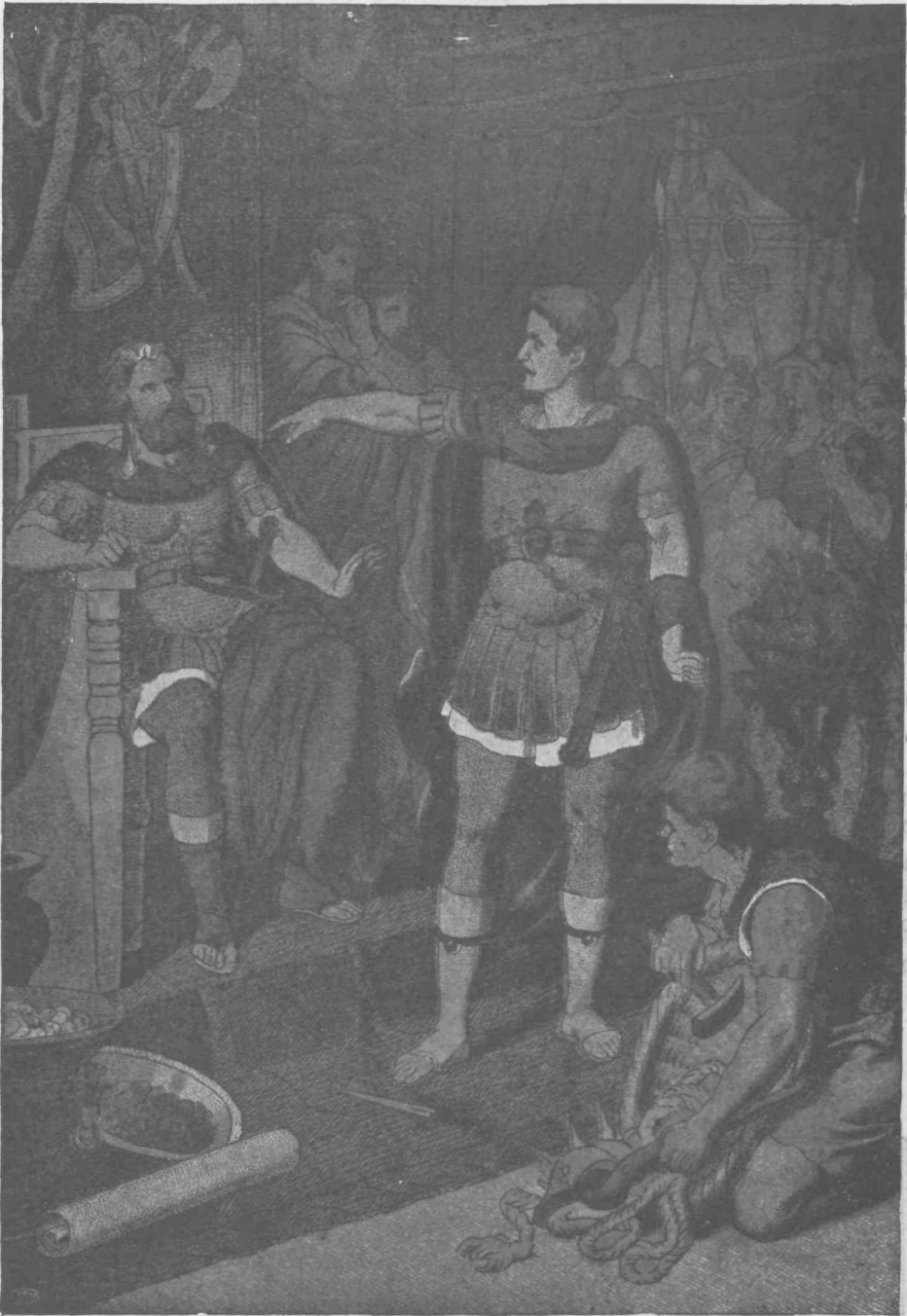
Bren ni našel iskanih zakladov, in nekateri zgodovinarji trde, da je velel zažgati mesto. Ostal je torej le še Kapitol s krasnimi templi in vsem državnim bogastvom, pa tudi s hrabrimi branilci in na strmem hribu, ki ga ne dobe kmalu v pest. Kadarkoli je izkušal priti gor, je bil odbit z ogromnimi izgubami vojakov in orožja. Bren je obupal, da se mu posreči kdaj zavzetje obleganega Kapitola.

Poizkusi z zvijačo. Ponoči veli vojakom, naj preplezajo v temi terpejske pečine in pomore speče Rimljane. Res se prikažejo glave nekaterih Galcev blizu templja boginje Junone. Straža je spala, branitelji so spali. Tedaj pa opazijo tujce gosi, posvečene boginji Junoni. Z groznim vpitjem se dvignejo v zrak, prebude straže in tudi ostalo vojsko. Poveljnik Manlij ukaže prijeti zavrattne ponočne napadalce, kolikor jih je že prilezlo črez pečino na Kapitol, in jih brezobzirno pometati tja, dol, odkoder so došli.

Bren je bridko čutil to izgubo. Vedel je, da kmalu ne zmore hrabrih borilcev, oditi pa praznih rok ni maral. Ali tudi Rimljanom se ni godilo bolje na Kapitolu. Obkoljeni so bili od vseh strani, živeža niso mogli dobiti od nikoder, ker tega ni pustila galska vojska, pomoči pa še manj. Sicer se je po deželi zbirala nova bramba domovine, a kaj zmore brez umnega poveljnika. Število meščanov, ki so hoteli jesti in piti, je bilo veliko, hrane in braniteljev pa vedno manj. To ni bilo neznano Brenu. Zato ponudi Rimljanom mir, če mu plačajo odškodnine 1000 funtov zlata. Težko so se odločili za tako trd pogoj, toda sila zmore vse.

Neizprosni Bren je ponosno gledal, kako znašajo Rimljani s krvavečim srcem svoje zaklade, a njemu se je smehljalo srce, ker je vedel, da bi moral

itak oditi iz rimske pokrajine, kjer razsaja ob poletnem času mrzlica, ki se je že mnogoštevilno pojavljala v njegovi vojski.

Rimljani so se pritoževali, da ima krivično tehtnico, ker ni bilo zlata kmalu dovolj. Tedaj vrže ošabni Bren na tehtnico še svoj meč in reče;

„Vae victis! — Gorje premaganim! Toliko več dajte, kolikor tehta moj meč.“

In še so donašali Rimljani zlata in še zdihovali zaradi nesrečne domovine. Ni bilo pa še zbrano vse zlato, ko se pojavi v galski vojski nemir. Četa rimskih vojakov stopa s poveljnikom Kamilom na čelu navzlic vsakemu vojaškemu običaju proti kraljevemu šotoru. Rekli so, da imajo nekaj važnega sporočiti kralju, pa so jih pustili.

Nenadoma stopi pred Brena iz pregnanstva domov pozvani Kamil in reče: „Neizprosen si, o, kralj. Tvoje srce se ne more nasiti zlata. Tvoje zlato bo pa tebe požrlo.“

Ostrmel je Bren zaradi tolike predrznosti, a še prej nego je mogel odgovoriti, mu je hrabri Rimljan napovedal vojno in odšel.

Kamil je bil v prognanstvu v gornji Italiji prav v pokrajinah Senonov ter vedel, da so v te pokrajine za Brenove odsotnosti že udrli Veneti. Tam ropajo, more in pustošijo prav tako kakor Galci v Rimu, pa nikogar ni, ki bi se jim postavil v bran. Kamil je ukrenil tako, da bi zvedel Bren to neveselo novico šele tisti dan pred bitko, ko se iznova sprimeta njegova in galska vojska ter tako provzroči med nasprotniki zmešnjavo.

Razmere v rimski državi so se obrnile v času nevarnosti na bolje, domači boji so ponehali, prepiri se ublažili. Vse je navdajala samo ena želja, kdaj preženejo sovražnika. Brez vojske in brez poveljnika, ki bi mu vojska zaupala, je bilo to nemogoče. Zato so poklicali iz pregnanstva Kamila.

Ta je došel še o pravem času, da je videl krivico, kako tirja Bren v svoji lakomnosti preveliko odkupnino. Zgrozil se je in mu prorokoval: „Tvoje zlato bo, kralj, tebe požrlo!“ To se je uresničilo takoj naslednji dan.

Kamil je napadel nepripravljeno, zaradi nesreče v domovini zbegano in bolehalo vojsko in jo premagal. Galci so zbežali z velikimi izgubami. Ako bi bil Bren odšel prejšnji dan in bi ne zahteval več zlata, kakor ga je smel po pogodbi, pa bi srečno odnesel pete, a tako je zlato zares njega samega požrlo, ker se je premagan vračal v razdejano domovino ob reki Padu. Rimljani so se pa še tesneje oklepali svojih bogov in svoje očetnjave.

S kruhom ali brez kruha.

Zapisal Ivo Trošt.

metič gre s sinom v mesto prodajat jajca. Nista jih nesla mnogo, a nadejala sta se dobre kupčije, zakaj kokoši niso tedaj nesle posebno. Oče razlaga sinku zaradi dobre kupčije tudi dobro srečo za vso bodočnost.

„Jajca prodava drago. Za skupiček, kar ga je več kot navadno, stavim v loterijo. Gotovo zadenem. Potem kupim prašiča. Zakoljemo ga in naredimo klobase. To se bomo mastili, ko bomo jedli klobase s kruhom!“

„Oče, brez kruha — kar same klobase, saj jih bo dosti,“ popravlja sinko.

„Ne; s kruhom se mora jesti klobase. Kaj ti veš!“

„Brez kruha, oče, same klobase bomo jedli.“

„Tiho! Jaz pravim: s kruhom jih bomo jedli.“

„Brez kruha!“

„S kruhom!“

„Brez —.“ Sedaj pa deček že ni mogel več končati trditve. Zadel je očetova palica njega in koš z jajci. Palice pa se boji še pes. Sinko začne teči, oče za njim. Palica je padala, kadar je kaj dosegla, in po tistem, kar je dosegla, a ne dolgo. Najprej je zavpil sinko, da mu je oče razbil jajca. Ko se oče ogleda, vidi, da je on svoja raztresel in pobil, ko je v sveti jezi in skrbi za srečno bodočnost tekkel za sinom.

Vrnila sta se domov brez stave v loterijo, brez klobas, brez kruha in brez jajec.

Kako je naučil gospod Prijatelj svojega hlapca potrebnega reda.

Spisal *Fran Silvester*.

Gospod Prijatelj je imel hlapca. Dober, delaven mladenič. Izročeni par pramčkov mu je bil pri srcu nad vse. Ljubil je svoji živalci in bognedaj, da bi jo dobil katerikoli-sibodi v roke, kot on — France. — Ta ponos je gospod Prijatelj tudi upošteval v polni meri, in če je kdo prišel prosit konja naposodo, je gospodar vselej pokazal na svojega hlapca, rekoč: „Konje ima v varstvu France,

zmeni se z njim!“

France pa je imel na sebi grd madež: red v hlevu mu je bil deveta briga. Gnoj je ležal v kupih, pajčevine pa na vseh kotih in oglih, da celo človek ne bi bil varen pred krvoločnimi živalskimi ribiči. — Največja zani-krnost pa je kraljevala v pregradku, kjer je imel France svoje spavališče. Prahu in smeti „na stote“, ker je bila snažna metla, ki je nemoteno visela na steni, Francetu menda le za okrasek. Postelja nikdar pospravljena, perilo umazano, tu smolnat glavnik, tam blatni črevlji, a tudi v kovčegu si zašel vedno med pravo — babilonsko zmešnjavo.

Gospod Prijatelj je bil vzoren gospodar in zato ga je silno bolelo, da Franceta ni mogel spraviti na pravo pot. Nič ni pomagalo, pa naj ga je dobrohotno opominjal ali ostro grajal.

A ni obupal. „Se poizkusim! Franceta moram izpreobrniti, pa naj velja kar hoče,“ je dejal vnovič in vnovič. — V prodajalnici je dobil reklamno sliko.

Ko je prihodnjo nedeljo zjutraj France ostavil hlev, seveda v neredu kot po navadi, je zagledal na vratih krasno sliko slovenskega dekleta. Pod podobo pa je čital pesemco:

Ha, ljudje, le hitro noter,
da ogledate si vse,
hleva lepšega na svetu
ni, odkar je tu France.

Vedno gleda, vedno pazi,
da je v redu vsaka reč,
in zato ga vedno hvali
gospodar že kar odveč.

Zjutraj zgodaj čvrsto vstaja,
hitro konjem položi,
posteljo lepo pospravi,
nikdar zore ne zaspi.

A nato krtačo v roke,
in če bilo vse bi fuč,
konjič vsak svetiti mora
kot električna se luč.

Redno pramčkom spodkidava,
pajčevine ne trpi,
žleb in jasli skrbno snaži,
vse komatom poskrbi.

A pogledjte njega sobo,
stvar najmanjša ni navzkriž,
nič smeti, prahu, vse v redu,
tu je pravi paradiž.

Kadar kovčeg mu pogledaš,
pa če noč je ali dan,
poln je ščedene obleke,
po vojaško uravnane.

In zato, ljudje, le noter,
da ogledate si vse,
hleva lepšega na svetu
ni, odkar je tu France.

Franceta je bilo sram; pobesil je oči in je odšel v — hlev. V dobri uri je bilo vse tako, kot je pripovedovala pesemca. In odtedaj ni minul dan, da bi ne vladal v hlevu najlepši red.

Podoba brhkega slovenskega dekleta z izpodbudajočo pesemco pa visi še vedno na vratih. France jo večkrat ogleduje, a ne sramežljivo, ampak samozavestno. Saj ga pa tudi res ni lepšega hleva v soseski in daleč naokrog kot ga ima gospod Prijatelj sedaj, in tudi ne marljivejšega hlapca kot je naš poboljšani France.

Nevarna grožnja.

Zapisal Ivo Trošt.

ilačeva hiša v vasi je pogorela. Rešili so razen strehe vse, vendar je trdil Milač, da ima še nekaj stotakov škode. Bil je premalo zavarovan.

Ko je minil prvi strah in so se ohladili ogorki, so začeli domačini spravljati nepotrebne stvari s pogorišča, da bi čimprej in tem lažje začeli zidarji novo stavbo. Milačevi otroci so tudi pomagali pri tem neveselem poslu ter so v pepelu in oglju iskali žreblje. Otroci so pa kakor kokoši, ki ne morejo biti brez družbe. Z domačimi so se prijateljsko strnili tudi

otroci sosedu Rutarja in pobirali žreblje. Domači jim pa niso privoščili tega veselja; domov so jih podili: „Le pojdite! Mi vas ne maramo. Žreblji so naši.“

Toda Rutarjevi se niso dali kar tako odgnati, pa so jim grozili: „Čakajte, kadar zgori naša hiša, tudi mi ne bomo vam pustili po našem pogo-rišču pobirati žrebljev!“

Sreča.

Iz francoščine poslovenil *Fr. Jordan.*

I.

Ivel je nekdanj sin slovečega Harun-al-Rašida, ki ni bil srečen. Sel je tedaj za svet vprašat starega derviša. Modri stariček mu odgovori, da je težko dobiti srečo na svetu. „Vendar,“ pristavi, „poznam zanesljivo sredstvo, ki si z njegovo pomočjo lahko preskrbite srečo.“

„Kakšno je to sredstvo?“ vpraša princ.

„Da oblečete srajco srečnega človeka,“ odgovori derviš. Nato princ objame starca in se poda po svetu iskat čarobni pomoček.

II.

Odšel je. Poda se v vsa glavna mesta sveta. Poizkusi srajce cesarjev, srajce kraljev, srajce princev, srajce velikašev. Trud je bil brezuspešen. Ni bil zato bolj srečen. Potem obleče srajce umetnikov, srajce vojščakov, srajce trgovcev. Uspeh je bil isti. Tako je napravil mnogo pota, ne da bi našel srečo.

III.

Naposled se obupan, da je poizkusil toliko srajc, vrne nekega dne jako žalosten v palačo svojega očeta.

Hipoma zasliši na polju prepevati pridnega delavca, ki ves vesel stopa za plugom. „Glej, vendar človek, ki ima srečo,“ reče sam sebi, „ali pa sreče ni sploh nikjer na svetu.“ Stopi k njemu. „Dobri človek,“ pravi, „ali si srečen?“

„Da,“ odgovori oni.

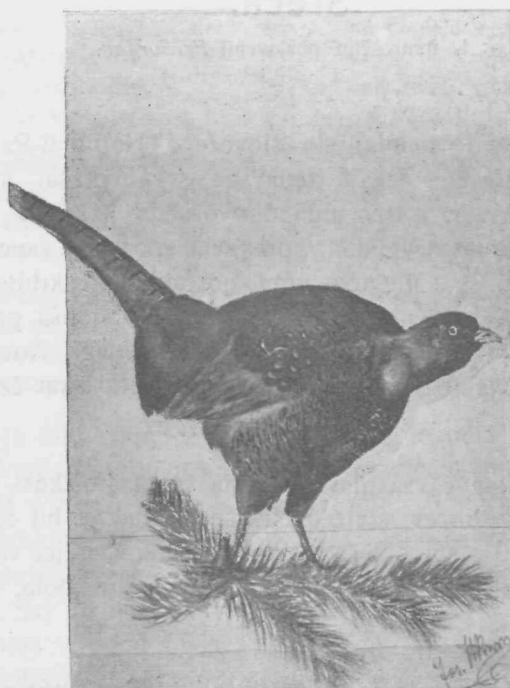
„Ne želiš si li ničesar?“

„Ne.“

„No, dobro, prodaj mi svojo srajco!“

„Svojo srajco? Nimam nobene!“

Iz risb idrijskih realcev.

Lastovice.

Spisala Dušana.

astovice, ki so živele v naši vasi, so se že zbrale krog vaškega zvonika. Rdeli so oblaki v jutranjem solncu — a ne dolgo — prišla je bila megla, in oblaki so bili sivi in težki. Tako težki so se zdeli, kakor da bi hoteli zdajpazdaj pasti na zemljo.

Cvrčale so lastovice in cvrčale venomer. — Z vseh strani vasi so bile priletele. In kadar je megla še bolj zagrinjala tiste gore, takrat so se zbirale v večje in večje gručice. Bale so se megel in oblakov — zakaj vselej takrat jim je bilo tako čudno hladno in mrzlo. In niso mogle prebiti več v vasi. Odleteti so hotele daleč proč in zato so se bile zbrale krog zvonika.

Skoro vse so bile tu, čakale so le še vodnico. Medtem so si pravile doživljaje tega poletja. Pravila je mlada lastovica:

„Lepo mi je bilo letos . . . Poletavala sem vsako jutro daleč od vasi in uživala solnčne žarke. Sedala sem na mlado vejo in ugibala, kaj počenjajo metulji. Da jih ni bilo tako dolgo na izpregled. Gospodje so, sem si mislila, dolgo počivajo. — Pa so slednjič prileteli z visokih trav, in igrale so se tiste lepe barve po lahnih krilcih v žarkih. Zahotelo se je tudi meni po takih krilih z bleščečimi barvami. Pa sem odletela in frčala visoko v zraku. Skoro da bi bila pri onih meglicah — pa sem se bila utrudila in poletela sem spet v vas. —

Nekdaj pa, zvečer je bilo, sem hotela prenočiti gori na drevju sredi gozda. Pa zdelo se mi je, da so hodile velike sence po gozdu, in tako sem bila plašna, da sem brž odletela; in komaj sem imela še toliko moči, da sem prišla nazaj v gnezdo.“

„Prav, da si šla nazaj,“ se je oglasila starejša lastovica, „zakaj, glej, ne bilo bi ti dobro ostati sami v gozdu. Prišla bi bila lahko nevihta — in nesreča bi te bila doletela —“

Kaj so si pravile vse lastovice! — O lepih rožah so govorile, o travah, o cvetju, o ptičih — in cvrčale, da so razumele komaj druga drugo.

In končno je priletela lastovica-vodnica.

„Zamudila sem se bila,“ je brž zacvrčala, „poslavljal sem se od drugih ptičev, ki smo bile z njimi prijateljice in ki še ostanejo tu. Skoro žal mi je, da moramo proč. Ali ne bi hotela katera ostati tu?“

„Ne, ne — nikdar ne!“ so cvrčale lastovice in do skrajnosti ugovarjale temu predlogu.

„Ne veste li,“ se je oglasila neka lastovica s prav lepimi krili, „ne veste li, kako nas je že nekaj dni sem vleklo in gnalo odtod proč? — Čutile smo v sebi neko željo in vedele nismo, česa nam manjka. Pa je bil

sinoči pripihal oni strupeni veter, in takoj smo vedele, ka nam bo storiti. Nič nismo pravile po vasi, da naj se zberemo danes tu; vedele smo vse — in prifrčale smo. — In lastovica-vodnica je priletela, kakor smo si jo bile zaželele one dni.“

„Prav govoriš, sestra, prav praviš,“ je rekla sama vodnica.

„Glejte,“ je povzela spet besedo, „ne smemo res nič več ostati tu. Po nas bi bilo. Res, lepo smo se imele tu. Kajneda? — O, kako mi je bilo pri srcu, ko sem ostavljala travnike onkraj gozda! — Pa saj so travniki sedaj tako zapuščeni!

Izgubljajo barvo dannadan, izgubljajo rože. Nam je še vendarle bolje. Odletimo odtod, in spet nam bo sijalo solnce —“

„Slišite, metuljev tudi ni več,“ se je oglasila druga lastovica; „kar odšli so in ni jih več ... Kako bo dolgčas rožam po njih ...“

„Saj tudi rož ne bo več,“ povzame spet vodnica, „ali še ne veš, kako je tu, kadar ni več rož?“

„Ne, ne vem. Ali odidejo tudi one?“ je vprašala prva.

„Da, da, odidejo. Takrat je silno čudno tu. Dežuje, veter trga listje drevju, vse je golo po vejah, in vrabci čivkajo krog hiš. Doživela sem že take izpremembe. — Zakasnila sem se bila nekoč in nisem bila odletela takoj odtod. Kako mi je bilo hudo takrat! Tako dolgčas mi je bilo vedno — in cvetk ni bilo več, in mrazilo me je ... Komaj, komaj da sem bila še odšla proti solncu — zakaj po meni bi bilo drugače ...“

In utihnile so lastovice. Ozirale so se še po vasi in se pošlavliale.

„Drugó leto pa pridemo spet ... Kdo ve pa, če še ostanemo pri življenju. Utegne nas doseči hudobna roka ...“ Tako so modrovale, zdaj ena, zdaj druga.

Težko in lahko jim je bilo obenem.

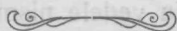
Težko, ker so bivale tako rade v tej vasi, in lahko, ker bodo gledale spet solnce in bodo imele toliko, toliko solnca.

In odletele so lastovice. Hitro so frčale — hipoma ni bilo več sledu za njimi.

Dolgo so letele — prišle so do morja. Svetili so se valovi in se pregibali venomer zdaj sem, zdaj tja.

Lastovice pa so nastopile najtežjo pot — pot čez morje. Nesreče jih čakajo vedno ondi — a vendar priletijo časih prav srečno v ono deželo, kamor jih vsako leto vleče, vleče tako silno — da se ne morejo ustavljati temu hrepenenju. —

Vračajo se spet — a ne vselej vse tiste, ki so bile odšle. In žalostne so takrat vse one, kadar vidijo, da ni več vseh sestic. Kdo ve, kje so ostale! ...

Grozdni sok.

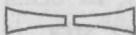

e le desetletja, temveč sto in stoletja, da, že tisočletja je dokazano, da ima sok grozdja osvežujočo in krepilno moč za človeka, da daje novo moč in svežost življenju. Grozdje vsebuje namreč snovi, kakor grozdni sladkor, razne redilne soli, beljakovine, kisline i. dr., ki osvežujejo in krepijo telo, in torej so grozdje čislali že od nekdaj, in še dandanes ga vsak rad zoblje. Bogataš ima grozdje

na mizi malodane vse leto ter ga, ko ga ni pri nas, za drag denar kupuje iz daljnih krajev. Navadni ljudje si moremo privoščiti grozdje le jeseni in še tedaj le par tednov, ker se grozdje, žal, ne da shraniti. Konservirati se pa da svež presen grozdni sok, in vsakdo si lahko privošči osvežujoče krepilne snovi grozdja vsak čas, če si naroči konserviran, t. j. očiščen in steriliziran grozdni sok, ki se ne drži le par mesecev, temveč leta in leta.

Očiščen in sterilizovan grozdni sok, pomešan z vodo ali vinom, je izvrstna osvežujoča in krepilna, jako okusna pijača za bolne in zdrave, za otroke in odrasle ljudi. Tak sok nadomešča tudi druge drage sokove, n. pr. malinovec i. dr., ter je mnogo bolji in ceneji. Grozdni sok je pa tudi izborno želodčno zdravilno sredstvo, ker pitje soka popolnoma nadomešča toliko hvaljeno zdravljenje z uživanjem grozdja in ima velike prednosti: 1. je sok jako poceni in 2. se ga lahko rabi vsak čas doma in ni treba iti v oddaljena draga zdravilišča.

Starši, naročite zase in za svoje otroke grozdni sok, ki je najboljša in najzdravilnejša pijača! Opozarjamo na tozadevni oglas na platnicah te številke!

Slanica.

Včeraj še zelena
bila je poljanica;
danes nanjo padla
je strupena slanica.

Žalostno poveša
cvetka mrtvo glavico;
slana pomorila
je zeleno travico.

Slana, ne pomóri
sreče naših mladih dni,
nje cvetov prekrasnih
pomlad nikdar ne zbudi!

Ivan Stepko.

Dobro delo.

Iz francoščine poslovenil *Fr. Jordan.*

elavec je stopal po cesti Belleville (Belvil) v Parizu in v roki je nesel tajinstveno zavit ovoj. Majhna dvanajstletna deklica ga je spremljala. Videlo se je obema, da sta bila močno žalostna. Posebno otrok je komaj zadrževal solze.

Naposled začne ihteti, in oče ji reče:

„Dobro! Če boš jokala, se obrniva domov.“

„Ne, oče,“ odgovori otrok, „ne bom več jokala, ker je to za mamo.“

Gresta zopet dalje. Oče pogleduje od časa do časa majhno ubožico, ki skriva svoje solze.

Med tem časom je zapazil prizor mimo idoč človek, ki je črez nekaj časa šel za delavcem in njegovo hčerko. Naposled postojita oba pred prodajalnico starinarja v predmestju Temple. Vstopita. Trgovec odveže ruto, ki je bil v nji zavit dragocen ovoj. V tem je bilo gotovo število lepih, dobro vezanih knjig, z zlato obrezo in z grbom mesta Pariza.

S kakršnim že izgovorom stopi v prodajalnico tudi človek, ki je šel za njima. Z enim pogledom je razumel vse. Ubogi mož je imel naprodaj vse te lepe knjige, ki jih je dobila mala deklica v šoli kot darilo zaradi večletne ubogljivosti, delavnosti in marljivosti. Mati je bila bolna. Ni bilo več denarnih sredstev v hiši; vse je bilo zastavljeno, vse prodano, vse — razen darila ubogega otroka. Svet spomin, za katerega so se bili odločili v skrajni sili, da ga prodado.

Žrtev je bila huda za mater, za očeta in za otroka.

Neznanec, ki ni bil mož brez srca, je čutil vse to in sklene, da hoče storiti dobro delo. Kupi malo zbirko darila, ki od njega deklica ni mogla oči obrniti, dá dotični znesek denarja očetu, nato prime knjige, jih vrne otroku in ga objame, rekoč:

„Vzemi te knjige nazaj, draga mala, zakaj zaslužila si jih dvakrat. Bodi tudi vbodoče dobra in slušna ter vedi, da krepost ne ostane nikoli brez plačila.“

In plemeniti človek odide, ne da bi poslušal ginljivo zahvalo ubogega očeta in dragega otroka.

Povejte, mamica!

Povejte, mamica, Ne izprašuj me, sin!
 kaj vse za temi je gorami, Prehitro bodo prišli časi,
 kaj vse za temi je vodami, ko dal slovo boš rojstni vasi —
 povejte, mamica! vse sam boš videl, sin!

Bogumil Gorenjko.

Otožna pesem.

Zapojte, babica,
 otožno pesen,
 da jok nam resen
 prikrade se v oči! —

Pa pela babica
 s solzami je v očeh
 o tožnih zimskih dneh:

„Zvene le bodo rože trat,
 škrjančki vtihnili livad,
 jesenski vetrci zaveli.
 Zagrnil bode trate, njive

svetnik Mihel v meglice sive;
 zapadli bodo snežci beli . . .

In takrat bo prišla,
 na okence potrkala
 pri meni blede smrt.
 In legla bom na postelj belo,
 med prsti mrtvimi razpelo,
 ogrnjena v mrtvaški prt . . .“

Odpela babica,
 in vnučki so plakali . . .
 Kako bi ne jokali,
 če jim umrje babica?!

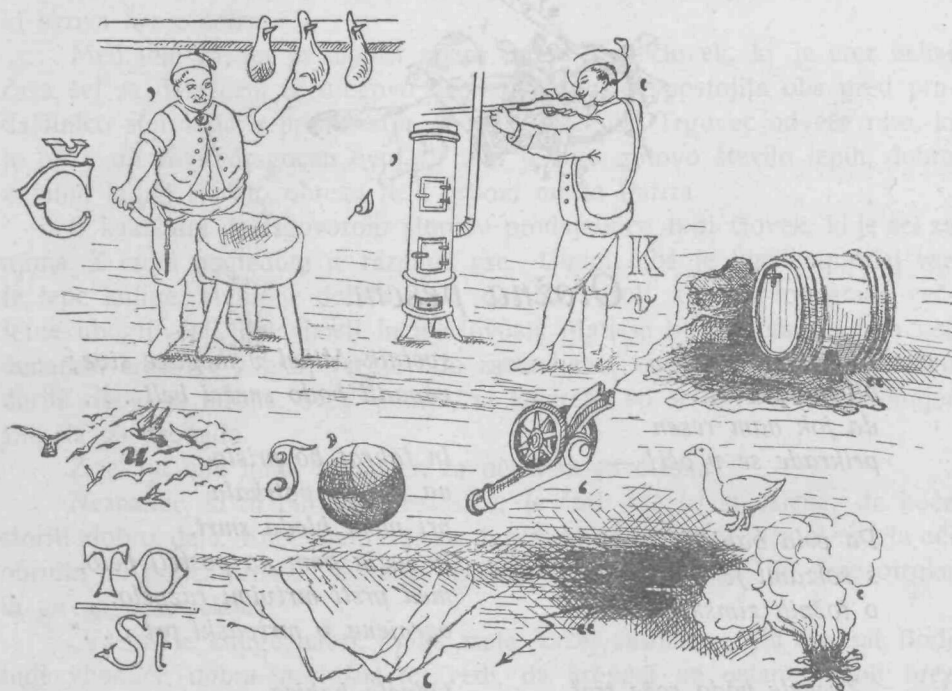
Bogumil Gorenjko.

Zastavica v podobah.

Priobčil *Gustav Stupar.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Ponarejen bankovec.

Na Hrvaškem je zaplenil uradnik neki ženi ponarejen bankovec ter napravil ovadbo na državno pravdníštvo v Zagrebu. Pravdníštvo pa je zahtevalo bankovec kot dokaz resnice. Uradnik da zapoved nekemu kanclistu, naj po pošti pošlje tistih 20 kron pravdníštvu. Kanclist, natančen mož, vzame poštno nakaznico ter nakaže 20 kron državnemu pravdníštvu. Na pošti pa niso opazili, da je bankovec ponarejen. Kako so bili na pravdníštvu

presenečeni, ko dobijo 20 K — v zlatu. A ponarejeni bankovec je zopet prišel v promet. Naglica ni nikjer prida!

Potres.

Iz Japonskega prihajajo poročila o silnem potresu. V Kiotu in Ozaki je potres razrušil mnogo hiš ter zahteval tudi človeške žrtve. Vlaki so se vsi ustavili. Brzjavna zveza je pretrgana. V Tokiu, v glavnem mestu Japonskega, potres ni bil tako silen.

Srnica.

Besede zložil *Cvetoš*.

Uglasbil *Iv. Kiferle*.

Gredé.

mf *p* *mf*

Su - mi, su - mi po - to - ček ve - se - lo pod go - ro, do nje - ga pri - šla
 In ko po - do - bo svo - jo za - gle - da v dnu vo - de, jo dol - go o - gle -
 „Hi, hi, da znal bi lo - vec, ka - ko sem le - pa jaz, go - to - vo bi po -
 A ko - maj to iz - re - če, že po - či v gr - mu strel, in ti - sti hip je

p *f*

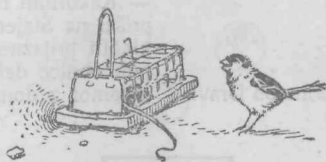
sr - na je zju - traj pit vo - do, je zju - traj pit vo - do.
 du - je in to pri se - bi de, in to pri se - bi de:
 ra - bil u - god - ni ta - le čas, u - god - ni ta - le čas.“
 svi - nec živ - lje - nje sr - ni vzel, živ - lje - nje sr - ni vzel.

Rešitev zastavice v podobah v deveti številki.

Potrpljenje prebije železne duri.

Prav so jo rešili: Zdenka, Metod, Boris, Halka in Dušan Pirc v Kranju; Ivica Kokalj, učenka IV. razreda v Kranju; Ivanček Kvac, učenec III. razreda v Šmartnu v Rožni dolini pri Celju; Rozalija Gosak v Žižah; Zvonimir Sivka, dijak v Celju; Radovan Jošt, dijak v Celju; Darinka Jošt, učenka IV. razreda v Celju; Kristina Hočevnar, Pavla Gruden, Nežica Perhaj, Ana Hočevnar, Erna Hartman, Ela Hočevnar, Anica Hočevnar in Francika Jaklič, učenke v Šmihelu pri Rudolfovem; Tonček Porekar, aspirant mornarske šole; Vladimir, Angelica in Ciril Porekar, Tonče Plavec, Kata Sever, Roza Zorjan, učenci in učenke na Humu pri Ormožu; Terezika Ofentavšek, učenka v Vojniku; Robert Marschitz, dijak v Mariboru; Franci Rošter, učenec II. razreda v Loki pri Žuzmu; Josip Vidic, učenec v Zasipu pri Bledu; Franci Sič, Milko Naglič in Taci Čretnik v Ljubljani; Avgust Silar, učenec v Zasipu; Minka, Slavka in Franček Žacherl v Ljutomeru; učenci in učenke v Planini; Lenka in Tončka Schiffrer, Olga Čebular v Ribnici.

Pomotoma so izostali v zadnji Zvončkovi številki nekateri rešilci besedne naloge v 8. številki: Dušan Mayer, učenec IV. razreda v Celju; Ivica Kokalj, učenka IV. razreda v Kranju; Stanko Pušenjak, dijak v Mariboru; Inka Pušenjak, učenka III. razreda na Cvenu; Bogomir Arko, učenec V. razreda v Ribnici; Miroslav Bezjak, dijak pri Sv. Tomažu nad Ormožem; Josip in Janko Rebek, učenca v Ljubljani; Tonček Sivka, učenec IV. razreda pri Sv. Juriju ob južni železnici; Ladislava Štefančič, učenka II. razreda v Velikih Laščah.

Spoštovani gospod Doropoljski!

Slišala sem, da radi sprejemate otroška pisma; zato Vam hočem tudi jaz nekaj pisati. Pismo ne bo lepo, ker Vam pišem šele prvič. V četrtek 15. julija, sem bila pri sv. birni. Vse je bilo same radosti vneto. Zato pa je tudi meni utripalo radosti srce. Kako pa ne bi, saj je bilo vse lepo okrašeno, kakor še nikdar prej. Iz hišnih streh so visele zastave, po cestah so bili slavaloki, napisli in še razne stvari. To mi je bilo všeč. Po sveti birni se je škof odpeljal. Prosim, zapišite me v svoj kotiček, Vam bom večkrat pisala.

Vljudno Vas pozdravlja

Tončka Omeržičeva
v Pišecah.

Odgovor:

Ljuba Tončka!

Praviš, da pismo ne bo lepo, ker mi pišeš prvič. Iz tega pa, da sem te tudi uvrstil v svoj kotiček, lahko razvidiš, da je bila tvoja sodba prestroga. To je pravzaprav lepa tvoja lastnost, zakaj kdor se ponižuje, bo povišan!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Ne zamerite, da Vam pišem, kaj se v Mariboru godi. V Maribor so prišli delavci, ki bodo zidali nov most. Jaz sem imel lepo naznanilo. Zopet dobimo izpričevalo. Jaz mislim, da bom imel lepo.

Presrčno Vas pozdravlja

Ivan Wagner,
učenec III. razr. 1. odd., v Mariboru ob Dravi.

Odgovor:

Ljubi Ivan!

Letos sem bil tudi jaz v Mariboru, pa sem videl, kako so začeli graditi novi most, ki bo lepemu mestu v kras. Ob tej gradnji se lahko prepričaš, kaj vse zamore čvrsta roka pridnega delavca in kaj vse zna ustvariti bistri um. Zatorej glej in se uči!

*

Dragi gospod!

Pišem Vam prvo pisemce in Vas prav lepo pozdravljam. Naznanjam Vam, da je bilo v našem kraju na Telovo vse lepo. Moja učiteljica je gdč. Kristina Schullerjeva in je jako dobra meni. Tudi Vam naznanjam, da je moja mati večkrat na Dunaju. Pripoveduje nam, da je Dunaj prav lepo, veliko in krasno mesto. Moja prijateljica je Kristinka, ki Vam je že večkrat pisala. Jaz obiskujem drugi razred. Dragi gospod Doropoljski, pridite enkrat v našo Štajersko deželo! Zdaj pa Vas še enkrat prav lepo pozdravljam in si želim Vas videti. Zdaj pa Vam pošilja še enkrat srčkane pozdrave

Anica Miklova.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Seveda je Dunaj lepo, veliko, krasno mesto. Kadar boš velika, te gotovo vzame dobra mama s seboj, da vidiš na lastne oči, kakšno je glavno mesto avstrijskega cesarstva. — Kakortudi bi rad izpolnil tvojo željo ter prišel na Štajersko, vendar moram sedaj odkloniti prijazno povabilo, ker ne morem zaradi obilice dela in svojih službenih dolžnosti nikamor z doma. Pa drugikrat!